

vagy 20%-ba jutunk.

A Taszárra sétálóknak séta közben fel kell tenniök a maguk számára a kérdést: Gazdagabb akarsz-e lenni, mint a melletted sétáló? Vagy megértetted a jézusi példabeszédet, amelyben a gazda mindenkinek egy dénár fizetséget ad. Hajlandó vagy-e ezt az új elosztási rendet még ma megvalósítani? Beéred-e az egy dénárral? Azzal, hogy nem akarsz-e többet birtokolni, mint a melletted sétáló testvéred. Vagy te a gyerekeidnek mindent meg akarsz adni, ahogyan a melletted sétáló testvéred is a maga gyermekeinek?

Látjuk-e világosan, hogy a szeptember 11-i bombázások, az Afganisztánban vagy akárhol ledobott bombák inspirálója, motorja, hajtó ereje az, hogy gazdagabbak akarunk lenni, mint embertársaink; s vagyunkat, a többet birtoklást természetesen meg kell védeni. A mindenkinek jutó dénárt nem kell bombázásokkal védeni. A bombák csak következményei a többet birtokolni akarásnak. Azt akarják megvédeni. Ha többet akarsz birtokolni, mint embertársad, sétálhatsz Taszárra, de sétád ellenére is a bombázókra szavazol. Azok a te vágyaidat védik embertársaid ellen. Ha többet akarsz embertársadnál birtokolni, bizony pótcselekvés ez a séta. Ne legyen az! Legyen kezdete egy új elosztási rendnek, amelynek alapjait a lelkünkben még a mai napon elhatározhatjuk. Isten segítsen meg az elhatározásunkban! Hogyha Jézus visszajön, találjon hitet a földön! Amen.

2001

Beer Miklós
római katolikus püspök
Váci Egyházmegye

GÉGÉNY ISTVÁN

BEER MIKLÓS PÜSPÖK: ELGETTÓSODOTT AZ EGYHÁZ, MEGBORULT AZ EGYENSÚLY...

– Legutóbbi karácsonyi beszédét országos szinten meghatározó elektronikus médiumok is átvették, és pedig pozitív köntösben elemezték, még a „mi Ferenc pápánk” megjelölést is megkapta. Hogyan fogadta a hirtelen jött népszerűséget, és minek tudja be a tömegmédiá érdeklődését?

– Szerintem kicsit korábban kezdődött ez a történet, hiszen már a tavaly szeptemberi, cigányságról szóló körlevellemmel is foglalkoztak különféle médiumok. Ferenc pápa rendszeresen hangsúlyozza, hogy olyan

nyelven kell beszélnünk, amit megértenek azok, akikhez szólni akarunk. A hitünkben táplálkozó magatartásnak ott kell megnyilvánulnia, ahol élünk. Nagy kísértést jelent a papság számára, hogy az egyházi zsargont használjuk, anélkül, hogy reflektálnánk rá, vajon értik-e az emberek, amit mondunk. Jézus példabeszédei adhatnak mintát számunkra, hiszen az ő történetei, gondolatai a mindennapi élményekből táplálkoznak. Ferenc pápa ugyancsak képszerűen beszél – azt, hogy „legyetek bárányszagúak”, nagyon könnyű megérteni. Úgy gondolom, a média érdeklődését az indokolja, hogy talán sikerült nekem is olyan nyelven megfogalmaznom a gondolataimat, amit mások megértenek. Ezzel együtt jót derültem az egyik ilyen cikk alatti hozzászóláson, amely szerint „jó, jó, de voltak a püspöknek vallásos kiszólásai is”.

– *Jelen beszélgetésünk fő apropója szintén egy korábbi üzenetének részlete, amely mostanában kezdett elterjedni a közösségi médiában. Szó szerint idézem: „Óvatosan mondom, az önszórakoztató gettóegyházból ki kell lépniünk a missziós egyház örömteli, Szent Ferenc-i távlatába.” Súlyos szavak ezek, főleg egy katolikus főpásztortól. Kifejtené, mit ért „önszórakoztató gettóegyház” alatt, és mi az a távlat, amerre el kellene indulni?*

– Régóta foglalkoztat ez a téma. Arra akartam utalni abban az interjúban is, amiből ez a részlet ki lett általam ismeretlen személyek által emelve, hogy ideje lenne önmagunkba tekinteni. Amikor önszórakoztatásról, gettósodásról beszélek, elsősorban a sajtónkra gondolok. Sokkal több figyelmet kellene fordítanunk a meglévő, közt szolgáló televíziókra, napilapokra, a létező médiumokra. Gyakran hívnak televíziós műsorokba, most hirtelen a Család-barát jut eszembe, ahol többször is jártam, vagy a Duna Televízió Püspökkenyér adásait említeném, de ugyanígy például a Kossuth Rádiót is értékes terepnek találok. Miközben megannyi orgánium létezik, felmerül a kérdés: tényleg szükség van külön katolikus rádiókra – több is van belőlük az országban –, arra a rengeteg írott katolikus sajtótermékre? Miért kell minden egyházmegyének saját lapot készítenie? Kik olvassák ezeket, kikhez jutunk el? Igyekszem óvatosan fogalmazni, nem akarok senkit megbántani, de gyakran úgy látom, kritika, és pedig önkritika nélkül rendezünk körmeneteket, szórjuk a virágot, s ezzel mintegy magunkat szórakoztatjuk, azzal áztatva megint csak önmagunkat, hogy evangelizálunk. Nem az a baj, hogy ezek a rendezvények léteznek, hanem az, ha itt megállunk, ezzel letudjuk a misszionálást. Felmerült-e bárkiben, vajon van-e értelme annyit harangozni? Ki az, aki ma azért indul el a templomba, mert a harang odahívja? Tudom, mert eljutnak ilyen jelzések hozzám, hogy némelyeket zavar a túl sok harangzúgás, amivel megint nem az a baj, hogy van, hanem hogy aligha éri el a célját, helyette pedig nem nagyon teszünk mást. Jelen

kell lennünk a társadalomban – ez az a távlat, amelynek nemigen látom a megvalósulását.

– *Ha már említette a cigányság témáját, ez ma az egyik legégetőbb társadalmi probléma hazánkban. A „cigánykérdést” jól ismerjük, de mi lehet a helyes felelet, a megoldás ebben az ügyben?*

– Megint a sajtót említeném. Miért nem mutatjuk be az igenis létező, már ma is működő jó példákat? Tanodák, családi napközik, szociális szövetkezetek – csodálatos, fantasztikus munkát végez az egyház ezen a területen, hosszan tudnám sorolni papjaink, szerzeteseink áldozatos munkájának gyümölcseit. Nem igaz, hogy nem lehet segíteni a cigányokon: képesek tanulni, dolgozni, csak ehhez személyes kapcsolatokra van szükség, és sokat kell tenni értük. Más nem fogja megoldani helyettünk a problémát, az pedig főleg nem visz előre, ha egyszerűen csak haragszunk a cigányokra. Sok energiára van szükség e téren, amit máshonnan lehetne, kellene felszabadítani. Összességében azt gondolom, hogy egészen új szemléletre van szüksége az egyháznak. Bármerre nézünk, kiáltó ellentéteket látunk szerte a világban. Mennyi nyomorult ember él körülöttünk, míg mi szépen felöltözve elmegyünk a templomba, majd hazatérünk – fájó ezt látni! Mintha elvesztette volna az egyensúlyát az egyház. XVI. Benedek pápa a „Deus caritas est” enciklika 25. pontjában úgy fogalmaz, hogy az Egyháznak hármass életmegnyilvánulása van: a Szentírásra épülő tanítás, a liturgia (Eucharisztia, imádság) és a diakónia, vagyis a szolgálat. Utóbbi területre hívnám fel a figyelmet, ahol nagyon sok lenne még a tennivalónk. Ideje volna visszanyerni az egyensúlyunkat, s akkor nem kéne olyanokat hallgatnom az ismerőseimtől, hogy „egyházunkat a műemlék templomaink fojtják meg.” Hatalmas feladataink vannak: oktatás, nevelés, családok és nehéz sorsúak felkarolása. Ezekre sokkal több energiát kell fordítania az egyháznak, és képesek is lennének rá. Ehhez, ismétlem, egyetlen út vezet, ez pedig az önkritika: őszintén megvizsgálni, hogy Jézus Krisztus mit szán az Egyház feladatául. Vajon tényleg a Föld sója vagyunk-e?

MERZA JÓZSEF

LEVÉL EGY KATOLIKUS ÍRÓHOZ

Tisztelt Böll úr! Egy percig se nyugtalanítsa írásom címe: a katolikus író megjelölés nem irodalomelméleti fogalmat takar. Azt akarom csak kifejezni vele, hogy egy katolikus emberhez fordulok, mivel magam is katolikus vagyok és íróhoz intézem szavaimat, bár nem tartozom e foglalkozás művelői közé. Meglehetősen kényelmetlenül is érzem magam, mivel attól félek, hogy az Ön értő

szeme előtt gyenge kis fogalmazványnak fog mutatkozni sok szorongással, el-elakadással készített művem.

Tudja, Böll úr, már a nyáron megfordult a fejemben, hogy Ön elé tárom zaklatott lelkivilágomat. Az indíték jelentéktelen kis dolog volt, dehát, édes Istenem, az ember életének alakulásában oly sok jelentéktelenség vált ki meglepő eredményeket. Hónapok telhetnek el úgy, hogy mindennap 11.25-kor felkelek asztalomtól, találkozom kollégámmal, együtt elmegyünk az ebédlőbe. Ő felakasztja kabátját az ötödik fogásra, én a másodikra, s leülünk egy asztalhoz, ahová már korábban megérkezett egy harmadik kolléga. Az idő jótékony megszokottságában törvényre, rendre emelkednek a mindennapok semmiségei, már egy apró változtatás is különös erőt, rugalmasságot igényel. Ugyanígy, a jelentéktelen változások ránk gyakorolt hatása is meglepően lehet, ha olyan pillanatban ér minket, amikor nagyon érzékenyvé válunk a körülmények alakulására. Természetesen, nem a munkaidővel, vagy a közétkeztetéssel függött össze az az apróság, amelyet megemlíteni szeretnék. Arról volt szó csupán, hogy egyházunk első embere azt kérte, hogy katonazenekar kísérelje a szent Jobbot az augusztus 20-i körmenetben.

Szinte említésre sem méltó hír, ezért elég volt egyszer bemondani a rádióban illetve a TV-ben. Az újságok nem közölték, utólag is csak egy helyen talákoztam e ténnyel. Részleteket nem tudtam meg, de derék katonazenészeink bizonyára egészen kiválóan végezheték munkájukat, öregbítve hírnevüket és kellően fokozva az önálló énekléstől eléggé elszokott tömeg hangerejét. Valóban megnyugtató ez. Elég sokáig vártunk erre a megnyugtatóra. Hosszú éveken át a karhatalom inkább megfigyelte és kordában tartotta, mintsem támogatta az egyházi körmeneteket. Volt abban egy kis civil kurázsia, hogy az ember végigment az évek során egyre rövidülő útszakaszon, s megpróbált bekapcsolódni az itt-ott feltörő énekbe. Jól szervezett éneklés talán gyanús is lett volna a féltékenységet elváró megfigyelők számára. Mostanra azonban minden megváltozott.

Heinrich Böll (1917-1985)

Jótékonyan és masszívan egyesülhetett az erő embereinek zenéje a szelíd bárányok dalával. Ez hiányzott eddig. Most újból megvan. Hit és erő biztosságot sugárzó harmóniája.

Nem tudom, Böll úr, mennyire van tisztában a